

ELLIOTT, A SÁRKÁNY

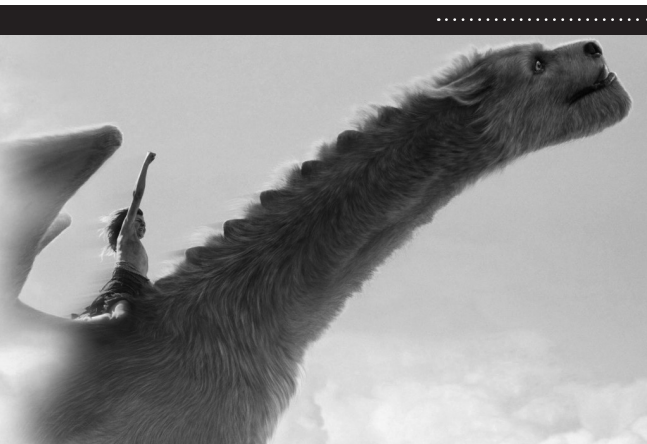
Ki az erdőméhből

VARRÓ ATTILA

LOWERY DISNEY-REMAKE-JE LECKÉT AD A PÁN PÉTER-NEMZEDÉKNEK

A „vadonban felnőtt fiú” története nem csupán számtalan hírneves esetnek köszönheti életképességét évszázadok óta, de mind a meseirodalom (*A dzsungel könyve*), mind a kaland-fantasy (*Tarzan, a majomember*) felmutat egy saját klasszikust belőle: töretlen népszerűségét már sok tucatnyi regény bizonyította és ismert filmverziók táplálták Disney-rajzfilmmusicaltól Truffaut-filmdrámáig. Az idei blockbuster-szezon hármát is felmutat belőlük, igen széles skáláján műfaji megközelítésnek és színvonalnak. Egyetlen téren azonban mindhárom feldolgozás rokon: akár anonim mesedzsungel, belga-kongói őserdő vagy közelmúltbeli amerikai erdőség, a három Vadon egyaránt időn kívüli világ, paradicsomi menedék az elkerülhetetlen haladás/fejlődés elől, nevezzük azt akár nyugati civilizációnak (*Tarzan legendája*) vagy nagykorúságnak (*Elliott, a sárkány*), netán egyszerre mindkettőnek (*A dzsungel könyve*). A kis Maugli, a felnőtt Tarzan és a szülei halálos autóbalesete után hat évre a rengetegben ragadt Pete számára az őserdő egyaránt a devolúció napfényében fürdik: a bennszülött falu pri-

„Több mint diadalmos fallosz-himnusz”
(Oakes Fegley)

mitív utópiájában apává lenni vagy örökre gyerekeknek maradni az erdőméhben egyaránt tagadása a civilizált társadalom által elvárt, ám egyre kevésbé biztosított állampolgár-létnek – meséik fő célközönsége immár nem a gyermekkort természetes közegnek tekintő kisiskolás vagy szülőkös csapdának érző kamasz hagyományos fantasztikum-fogyasztói, inkább a felnőttkor és családalapítás küzdelmei elől hajdani gyerekszobák játszóterébe visszavágyó fiatalok szaporodó serege, az Y-generációs bumeráng-nemzedék.

Érthető hát, ha ezt a Vadont a filmkészítők mesebeli varázserdőként jelenítik meg, mitikus méretűre növelt vadállatokkal (*A dzsungel könyve*), fizikai törvényeknek függetlenítő fantasy-akcióparádékkal (*Tarzan legendája*) vagy éppen egy bűvös sárkánnyal, aki egyszerre gigászi védőszellem, láthatatlan barát és hűséges nagykedvenc. Az 1977-es animációs musical gyermekrajzokból átszökött Elliott-ja hiperealista CGI-verziójával pont abba a fikciós metszetbe került (bár másik irány-

ből), ahol a giga-piton és mega-orángután vagy a Tarzan-film *mangani*-csapata lakik, az idősebb közönség által preferált homályzónába racionális és irracionális között – azonban sárkány mivolta univerzálisabb és személyesebb pluszjelentést hordoz, mint a *Dzungel könyve* fabulájának „parlamentáris farkashorda kontra tigrisdiktátor” párosa vagy a *Tarzan legendájának* rassz alapon kezelt óriásmajmai. Míg Mauglit a demokrácia alapszabályaira neveli egy vérből való falkája, Tarzan pedig faji alázatból kap leckét a fekete gorilláktól, a 11 éves Pete dugdosott tűzokádója inkább

a serdülőkor ébredő szexualitását jelenti (lásd a *Dzungel könyve* gonosz Káját), akár csak a korábbi „fiú-sárkánnyal” filmek hőseinél, az *Így neveld a sárkányodat* férfierő-deficities kamaszvikingjétől az első szerelemmel találkozó Eragonon át a *Sárkányszív* 2. lovagpallosra áhítózó apródjáig. Az óriásgyík-háton égbe szökkenő kamaszok az elkerülhetetlen határátlépést ünneplik fiú- és férfilét között, az *Elliott, a sárkány* azonban több mint diadalmos fallosz-himnusz. Címadó szörnyetege ugyan elődeihez hasonlóan a kirótt nemi szerep elfogadásának katalizátora (nem csupán a fruska Jane-re találó Pete-Tarzannál, de a szintén időtlen Vadonban rekedt erdőőr-hősnőnél is, aki a történet végére férfi-egyenruháját anya/feleségöltözékre cseréli) – ám végül kénytelen könnyes búcsút venni kisgazdájától, hogy ő is saját familiát kapjon, távol a prepubertás édenkertjétől. A két zsánertematika mélabús szépségű randevún talál kompromisszumra: Pete normális otthont, bájos társnőt nyer a kedves erdőirtók között, de nem egy megszelídített sárkánnyal tarsolyában (szemben a többi mesével): Maugli kifestőkönyves Sohaország helyett a társadalmi valóságba illeszkedik be, ám egyfajta kasztráció árán.

David Lowery rendező korábbi két indie-dramája ugyancsak a társadalom kelepcejéből szabadulni vágyó párosok szívszorító kudarcáról mesélt (*St. Nick, Aint Them Bodies Saint*), az *Elliott, a sárkány* ugyanezt a tragédiát költözteti némileg finomítva egy alaposan átszabott Disney-remake keretei közé, miközben a CGI-diktatúrában is megőrzi a szerzőjére jellemző eleven, lírai szépséget, kézműves tapintást (a történetet a kora 80-as évek pre-digitális nosztalgiavilágába helyezve) és vonalmat a realizmushoz (lásd a musicalbetétek szerepét átvállaló *background* balladákat). Bónusznak még némi szerzői vallomást is csempész a vadon sűrűjébe – a „másként látás” fontosságáról és egy korról, mikor a „meséket még nem színezték ki” egy olyan közönség igényeihez, amely szívesebben húzódik meg otthonos zsánereceptek látványparalizált gyerekszobájában.

•
ELLIOTT, A SÁRKÁNY (Pete's Dragon) – amerikai, 2016. Rendezte és írta: **David Lowery**. Kép: **Bojan Bazelli**. Zene: **Daniel Hart**. Szereplők: **Oakes Fegley** (Pete), **Bryce Dallas Howard** (Grace), **Wes Bentley** (Jack), **Karl Urban** (Gavin), **Robert Redford** (Meacham). Gyártó: **Walt Disney Pictures**. Forgalmazó: **Big Bang Média**. Szinkronizált. 102 perc.